

Kūdras biosorbenti Tallija(I), vara(II), hroma(III) un fosfātjonu sorbcijai

Uzdevums

... pētīt iespējas izmantot kūdru un tās modifikācijas produktus metālu jonu un fosfātjonu sorbcijai.

Valsts pētījumu programmas apakšprojekta 4.5. I posma atskaite

**Kūdras, sapropeļa, mālu īpašību
un modifikācijas iespēju pētījumi**

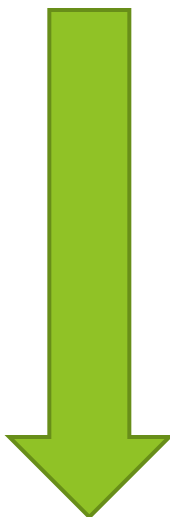
Kūdras paraugu ievākšana

Kūdras priekšapstrāde

Kūdras modificēšana

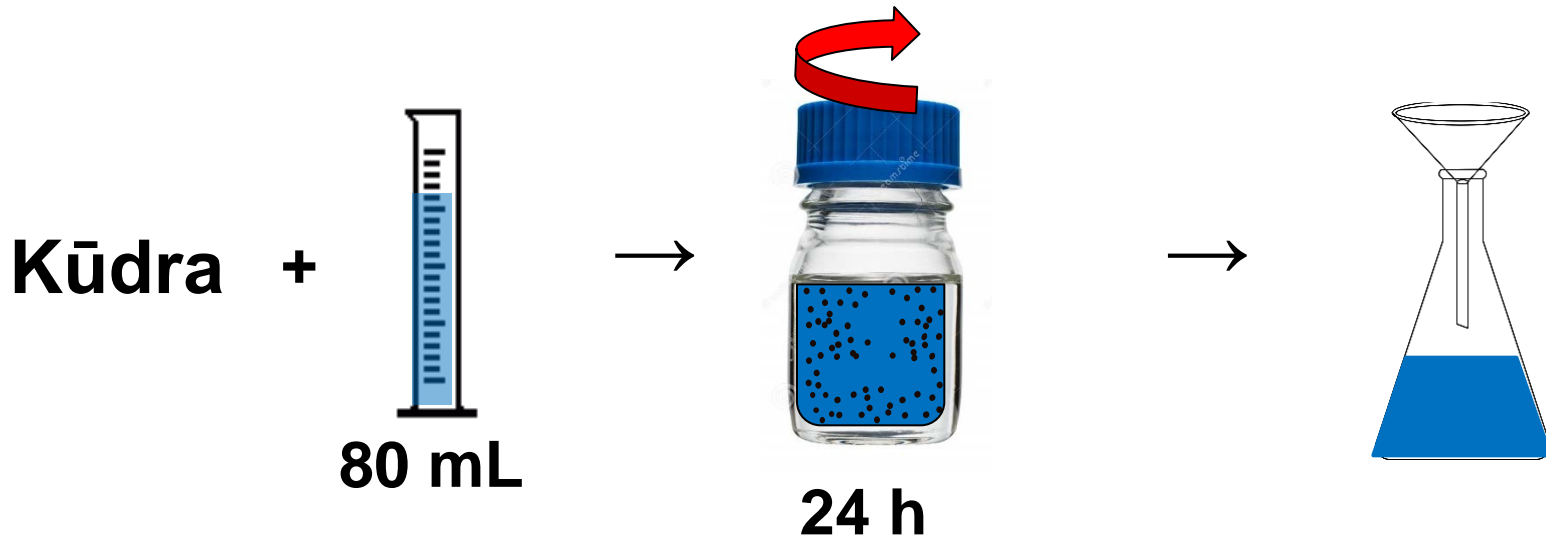
**Kūdras raksturošana
(pirms un pēc
sorbcijas)**

**Matemātisko
sorbcijas modeļu
izmantošana**

**Kūdras sorbcijas kapacitātes
noteikšana atkarībā no:**

- Kūdras tipa un veida
- Izejas šķīduma koncentrācijas
- Šķīduma temperatūras
- Kontakta laika starp kūdru un sorbātu
- Šķīduma pH
- Iestatītā jonu spēka

Kūdras sorbcijas kapacitātes noteikšana

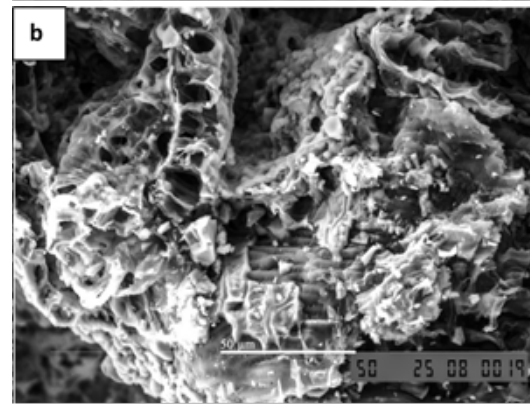
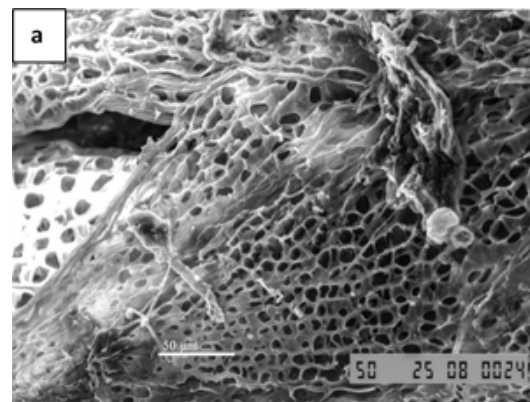
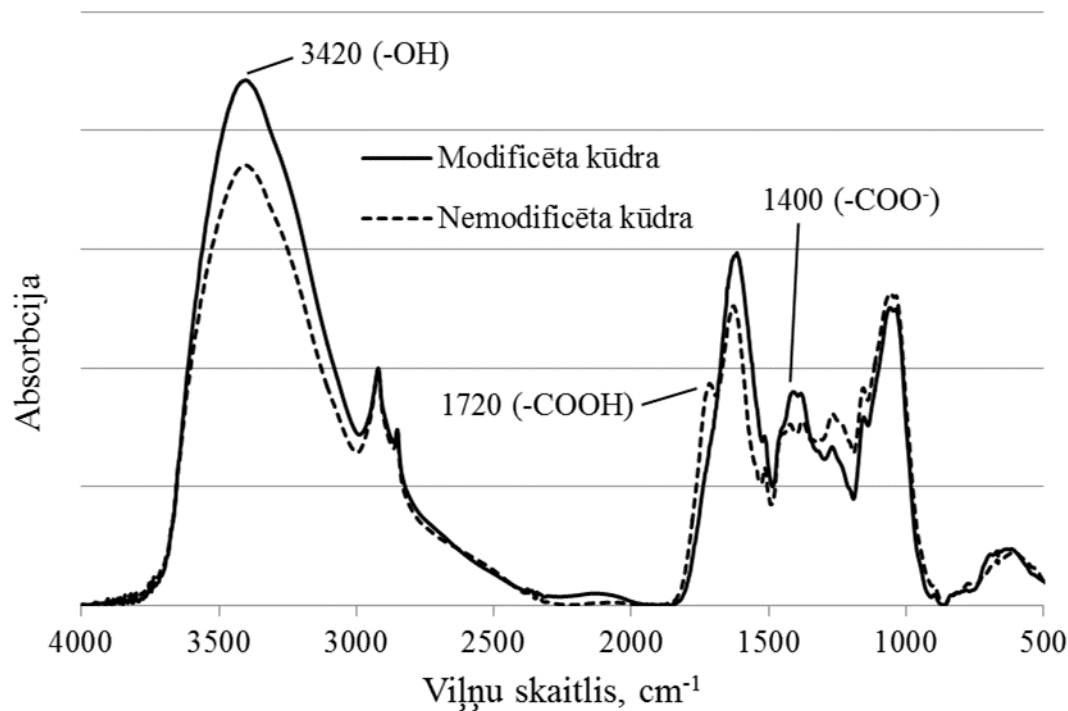

- Aizskrūvējamā 100 mL stikla burciņā iesver 1 g sorbenta un aplej ar 80 mL šķīduma. Nepieciešamības gadījumā šķīdumam, pirms tā uzliešanas kūdrai, iestata pH.
- Burciņas saskalina un krata noteiktā temperatūrā un noteiktu laiku.
- Suspensiju nofiltrē, izmantojot papīra filtru.
- Nosaka sorbāta koncentrāciju izejas šķīdumā un filtrātā, lai var aprēķināt sorbcijas kapacitāti.

Kūdras sorbentu raksturojums

Ar dzelzs hidroksīdu modificētas kūdras piemērs

	Nemodificēta kūdra	Modificēta kūdra
Kūdras tips	Sfagnu fuskuma kūdra	
pH (H ₂ O)	3,31	5,15
Organisko vielu saturs, %	96,6	83,4
Sadalīšanās pakāpe, %	22	-
Īpatnējās virsmas laukums (BET metode), m ² /g	3,02	43,80
Nulles lādiņa punkts (pH _{zpc})	2,43	3,68
Dzelzs koncentrācija, mg/kg	789	125000

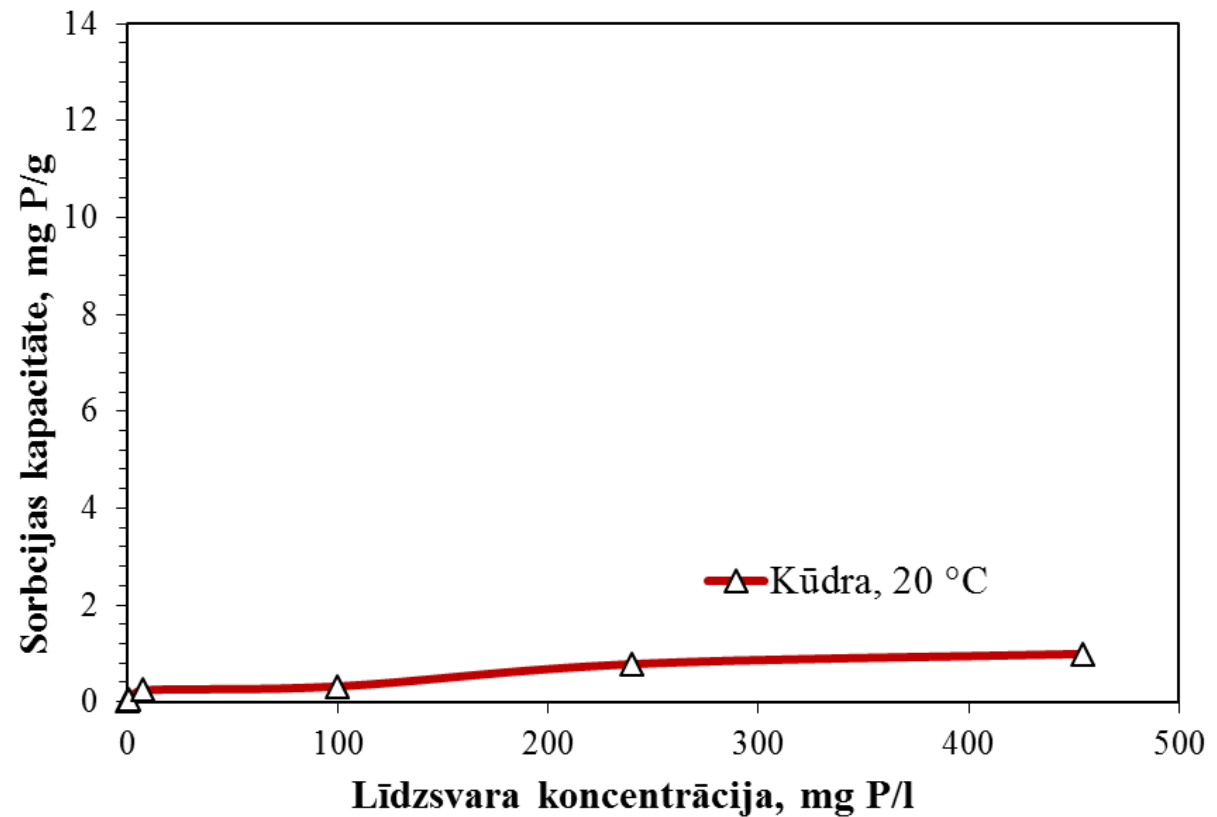

Fosfātjonu sorbcija, izmantojot ar dzelzs hidroksīdu modificētu augstā tipa kūdru

Galvenie rezultāti:

**Modificēšana
palielinājusi
kapacitāti**

**būtiski
sorbcijas**

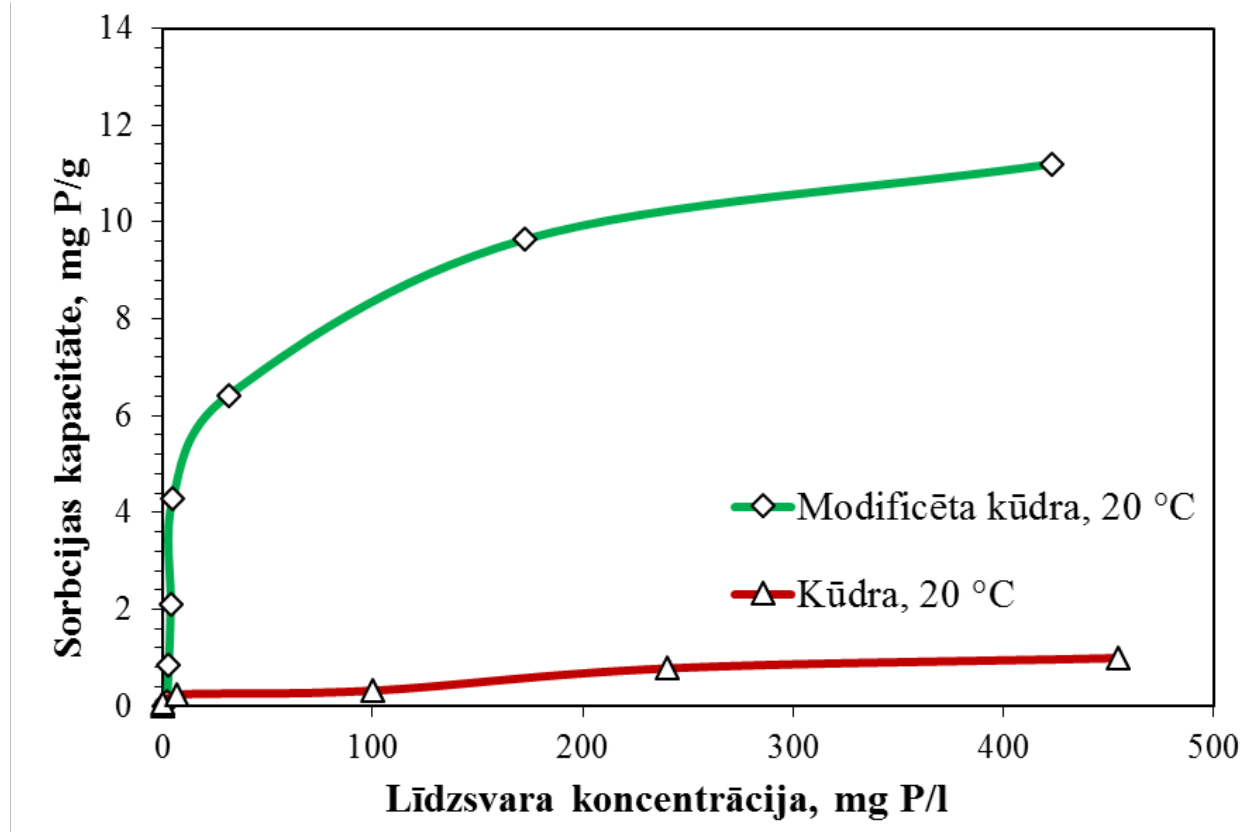

Fosfātjonu sorbcija, izmantojot ar dzelzs hidroksīdu modificētu augstā tipa kūdru

Galvenie rezultāti:

**Modificēšana
palielinājusi
kapacitāti**

**būtiski
sorbcijas**

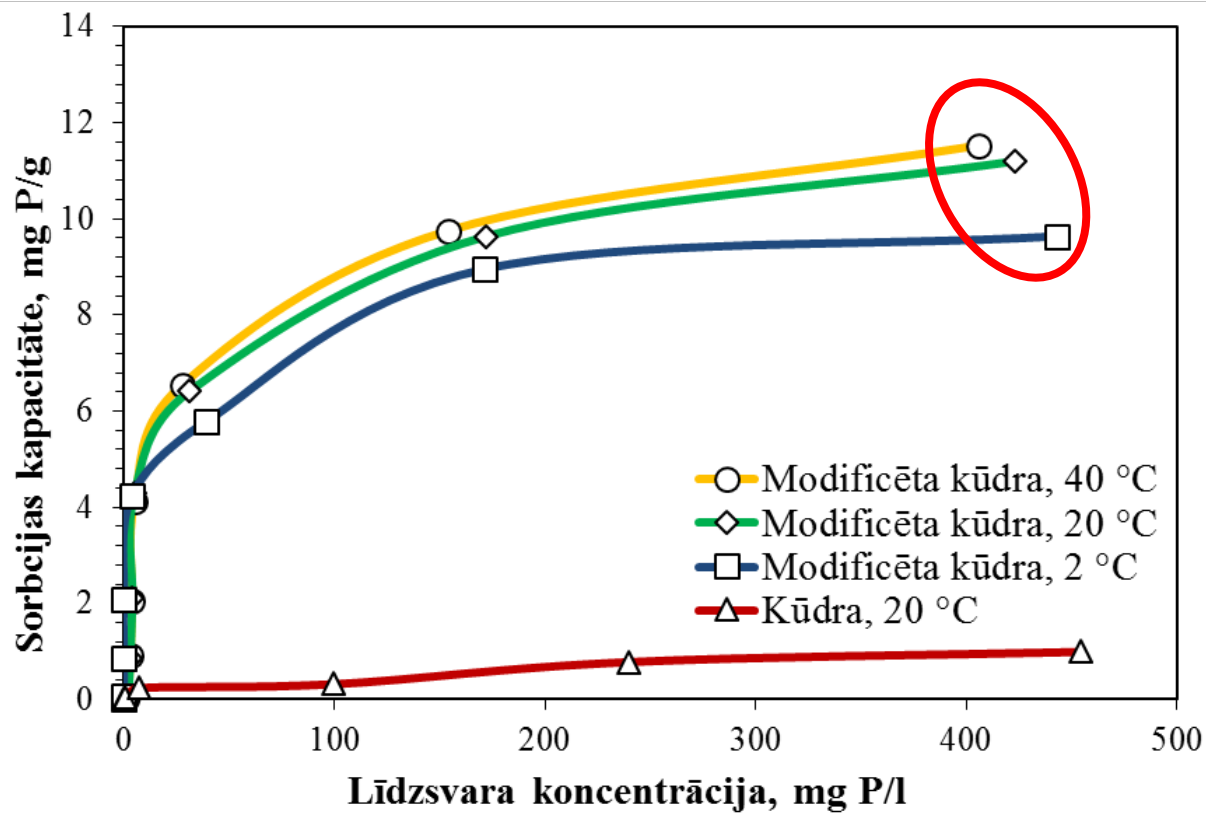
Fosfātu sorbcija, izmantojot ar dzelzs hidroksīdu modificētu augstā tipa kūdru

Galvenie rezultāti:

Modificēšana palielinājusi kapacitāti

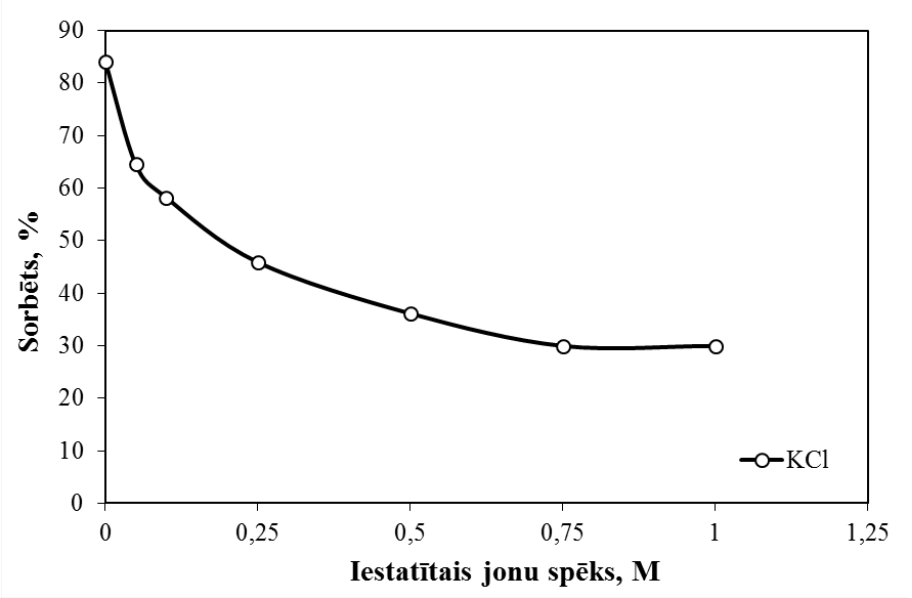
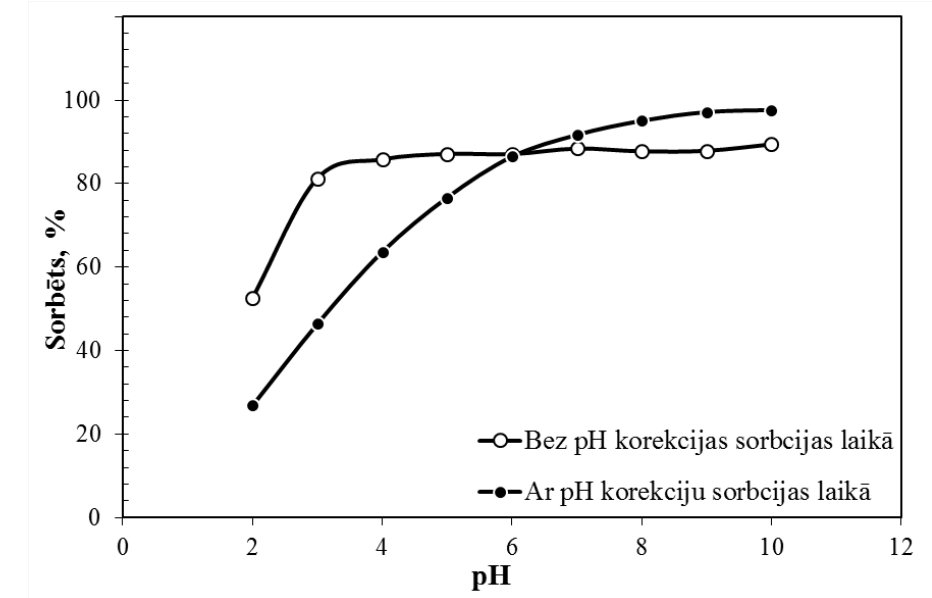
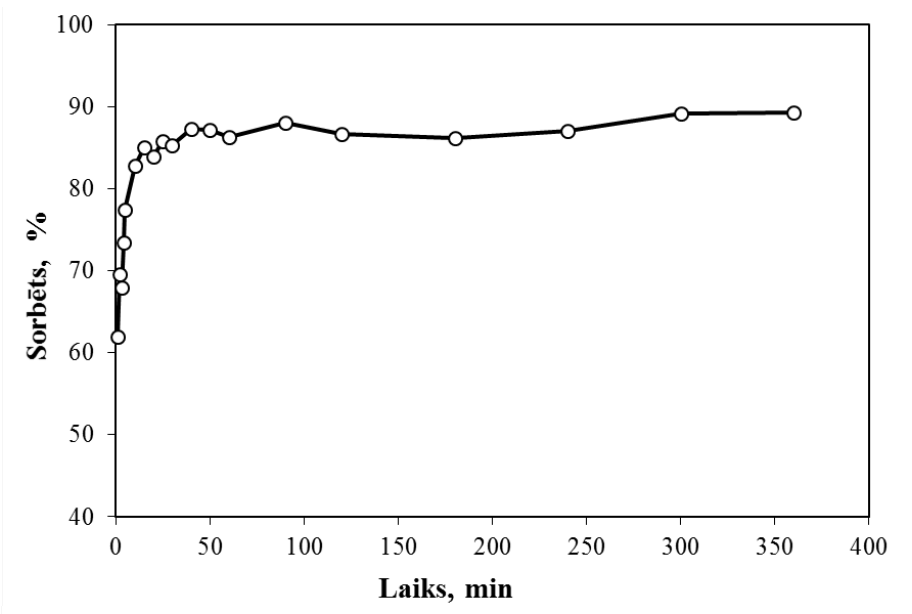
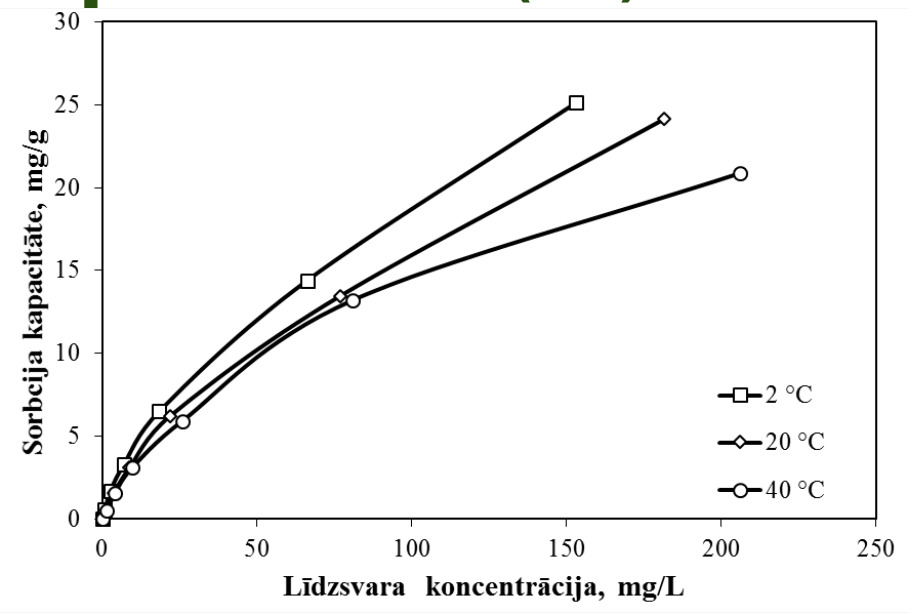
būtiski sorbcijas

Sorbcija ir endotermiska

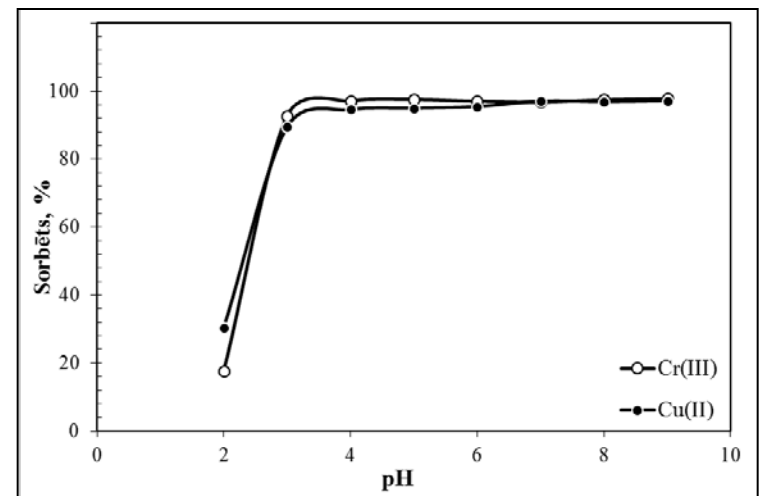
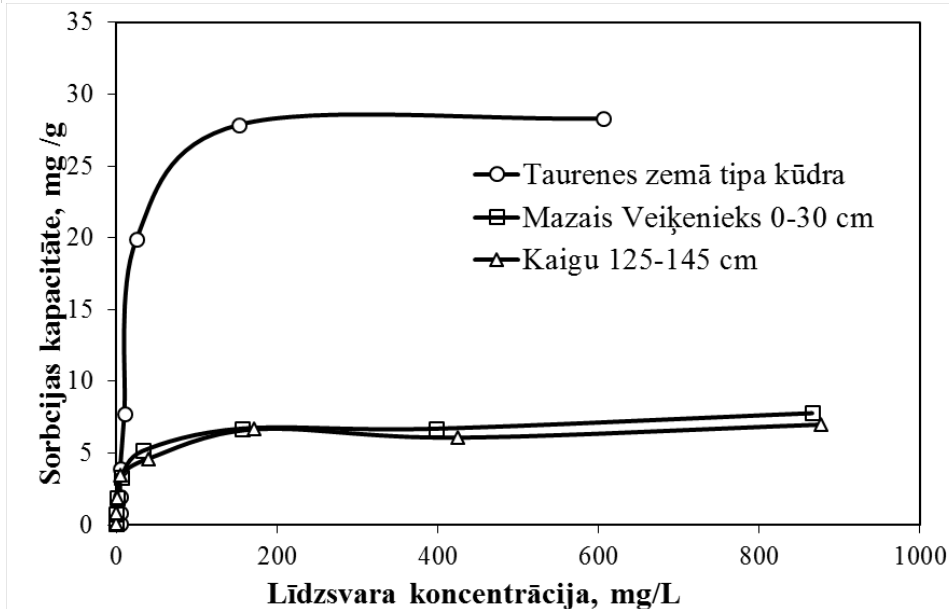
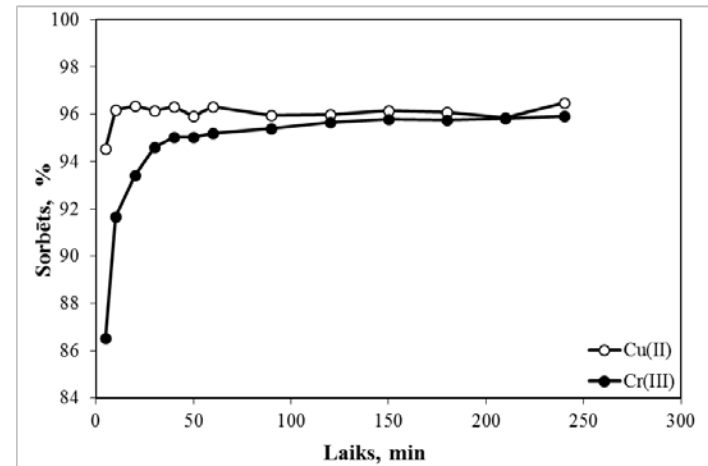
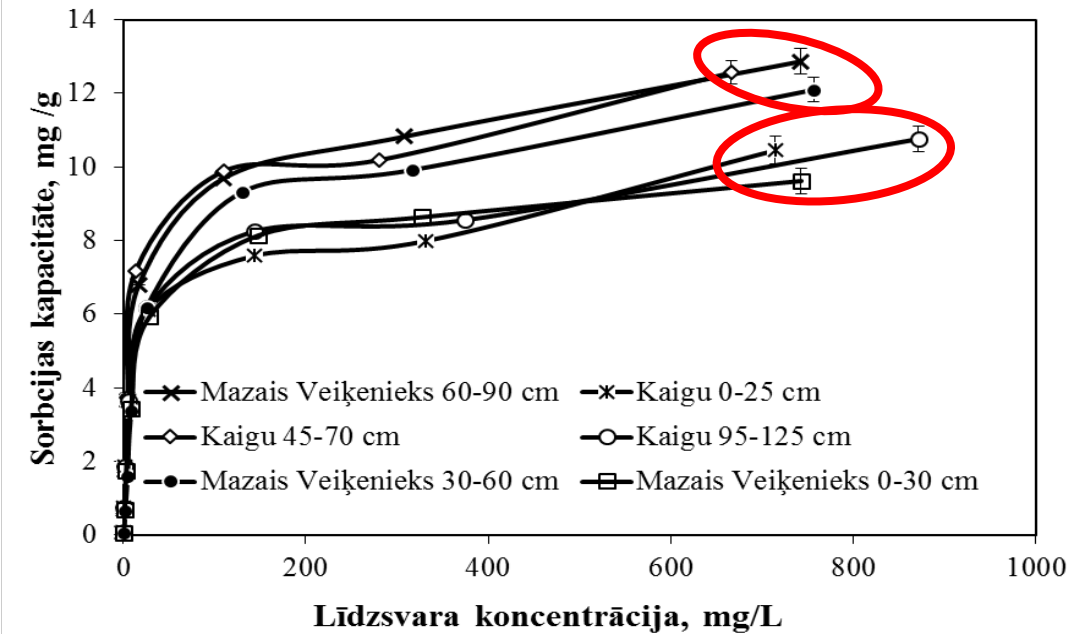
Tallija(I) jonu sorbcija, izmantojot zemā tipa kūdru (1/2)

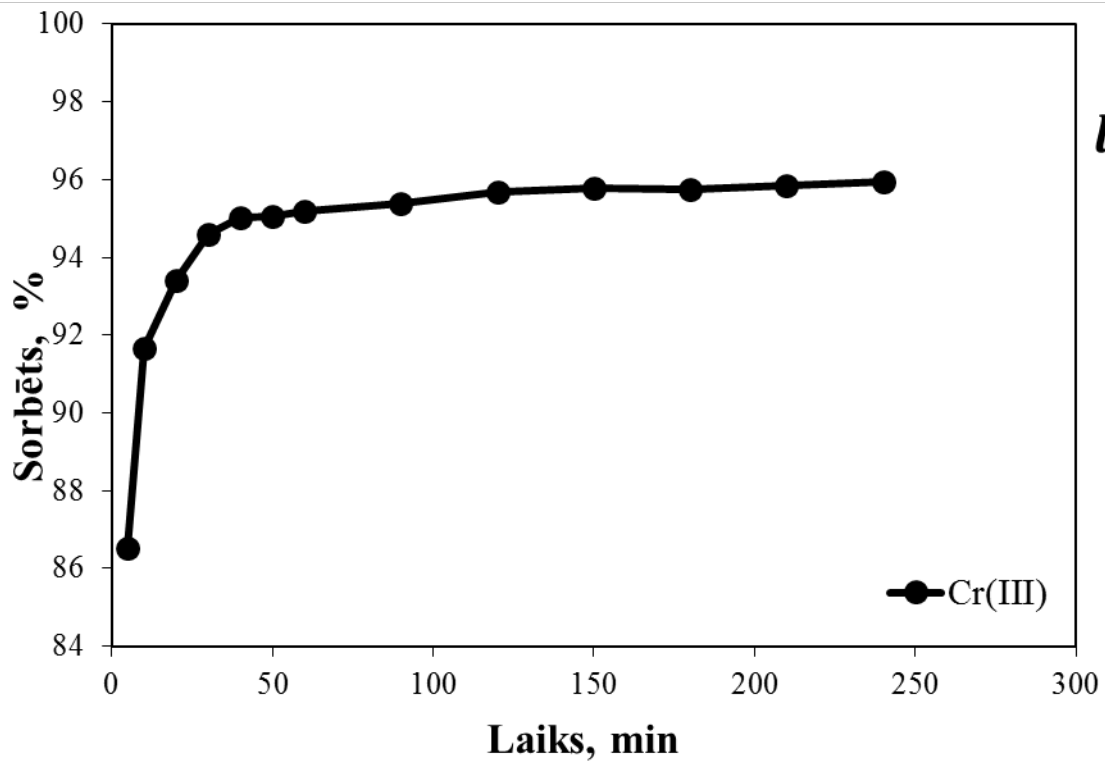
Tallija(I) jonu sorbcija, izmantojot zemā tipa kūdru (2/2)

	Taurenes purvs	Vīķu purvs	Svētupes purvs	Kaigu 45-70 cm	Sīļu purvs
Kūdras veids	Koku-zāļu kūdra		Grīšļu kūdra	Sfagnu fuskuma kūdra	Spilvju-sfagnu kūdra
Sadalīšanās pakāpe, %	53	38	34	10	27
pH (H ₂ O)	6,35	5,78	5,68	3,91	3,31
Organisko vielu saturs, %	81	91	88	99	97
Tallija(I) jonu sorbcijas kapacitāte, mg/g					
	15,1	11,9	14,0	10,4	8,5

Vara(II) un hroma(III) jonu sorbcija

Sorbcijas kinētikas matemātisko modeļu izmantošana. Hroma(III) jonu piemērs.

$$\log(q_e - q_t) = \log(q_e) - \frac{k_1}{2,303} t$$

vai

$$\frac{t}{q_t} = \frac{1}{k_2 q_e^2} + \frac{1}{q_e} t$$

